

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošli

na Avstrio-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej	K 25—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—30

Vprašanjem glede inzeratov se naj pošli na odgovor dopisno ali osebno.
Upravištvu (spodaj, dvorita levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 34.

na Nemčijo:

celo leto naprej	K 30—
pol leta	15—
četrt leta	8—
na mesec	2—30

Vprašanjem glede inzeratov se naj pošli na odgovor dopisno ali osebno.
Upravištvu (spodaj, dvorita levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 34.

Kuhinja vseh dan svojo izvršnost medelje in pravišila.

Inzerati veljajo: peterostopna petlet vrsta za enkrat po 20 vin, za dvakrat po 15 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvata vrsta 25 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih inzeracijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inzerati i. t. d., to je administrativne stvari.

Poznamo št. 10 vinarjev.

Na plačena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odloži.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:

celo leto naprej	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravištvu prejemanj:

celo leto naprej	K 25—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—30

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 30. oktobra. (Kor. urad.)
Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadsna fronta generala kavalerije nadvojvode Karla.

Pri Oršovi nič novega. Jugovzhodno prelaza Szurduk je potisnil sovražnik eno naših bojnih skupin za nekaj kilometrov nazaj. Jugovzhodno prelaza Vöröstorony smo razširili svoje uspehe. Severno Campolunga smo odbili romunske sunke. Ob ogrski vzhodni meji je bojevanje ponehalo.

Fronta gfm. princa Leopolda Bavarškega.

Pri Pustomitih so poskusili Rusi po kratkem, toda kar najlutejšem topovskem ognju izvršiti velenje. Njihove kolone so se razbile deloma pred našimi ovirami, deloma pa v njih. Takisto se je ponesrečil sovražni velesunek pri Selvovu.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Pri neugodnih razglednih razmerah je bilo sovražnikovo bojno delovanje na Primorskem včeraj manjše kakor v preteklih dneh.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Pri c. in kr. četah ničesar novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 30. oktobra. (Kor. ur.)
Wolffov urad poroča:
Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Fronta gfm. prestolonaslednika Ruprehta Bavar.

Mnoge točke fronte severno od Somme so se nahajale pod sovražnim ognjem, kateremu smo krepko odgovarjali. Pri nekem napadu na črti Lesboeufs-Morval se je sovražnik posrečilo mesto, kjer je bil vdrl v naše najsprejnejše järke, proti jugu nekoliko razširiti. Na vseh drugih točkah, kjer je prišel skozi naš zaporni ogenj naprej, je bil krvavo odbit.

Na južnem bregu Somme je pešpolk št. 359, ki sestoji iz Berlinčanov in Brandenburčanov, v svojem napadu zajel pristavo La Maisonette in tam proti Biachesu se razprostrajoče järke. Napad je učinkovito pripravila od letalcev-opazovalcev izborna podpirana artiljerija. Pripeklanih je 412 vjetnikov, med njimi 15 častnikov.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Na severovzhodni fronti pri Verdunu je trajal topovski boj.

Fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarškega.

Ruski velenje, pripravljen z najsilnejšo uporabo municije, se je zagnal proti našim pozicijam zapadno Pustomitov in kmalu nato tudi vzhodno Selvova. Oba napada sta se ponesrečila v obrambnem ognju s krvavimi izgubami.

Armadsna fronta generala kavalerije nadvojvode Karla.

V Gozdnatih Karpatih in v sednem južnem ogrsko - romunskem obmejnem gorovju vlada, ne glede na delovanje patrulj, pri deževnem vremenu mir.

Jugovzhodno od prelaza Vöröstorony smo razširili svoje uspehe hanoverških in meklenburških lovcev s prejšnjega dneva, v naskoku zavzeli več žilavo branjenih višinskih pozicij. Iz zadnjih bojev v tej pokrajini smo pripeljali nazaj kot vjetnike 18 častnikov in nad 700 mož.

Jugovzhodno od prelaza Szurduk so Romuni potisnili nazaj eno izmed naših stranskih kolon.

BALKANSKO BOJIŠČE.

Armadsna skupina gfm. v. Mackensena.

V severni Dobrudži stoje naši zasledujoči oddelki v stiku z rusko pehoto in konjenico.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Po močni artiljerijski pripravi so včeraj srbske in francoske čete ob Črni najprej v ozkih, potem pa v širokih odsekih napadle nemške in bolgarske pozicije. V zapornem ognju, severovzhodno od Vellega sela s protinapadom, so se napadi popolnoma ponesrečili. Enako brezuspešni so ostali sovražni sunki pri Kenalih in Gradešnici.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Vojna z Italijo.

Italijanski vojni poročevalec Barzini je v svojih opisih bojev na goriški fronti že opetovano tožil, kako kar nenadno nastopi neugodno vreme in ustavi Italijanom bojno delovanje. Barzini pravi, da pogosto, ko so se imeli razviti topovski ali infanterijski boji, je posegla vmes megla, burja, neurje in razgledne razmere so postale take, da je bilo nadaljevanje bojevanja nemogoče. Predvčerašnjem smo čuli, da italijanski topovi in metanci min bruhalo na vedno obsežnejši prostor, da so se Italijani lotili širokega obdelovanja naših pozicij, sinoči pa smo izvedeli, da je moralo tako razsežno italijansko delovanje prenehati, ker so se kar naenkrat poslabšale razgledne razmere, ki so postale tako neugodne, da je bil sovražnikov trud mnogo manjši kakor prejšnje dni. Okoli praznika Vseh svetih je pri nas navadno slabo vreme. Tudi letos je tako. Seveda vreme ustavi boj za kak dan ali ga omeji, kakor hitro se dobro vidi k nasprotiju, pa znova zavdajajo topovi in znova začne infanterijski oddelki tipati po nasprotnikovih črtah. Lansko leto so se borili Italijani ob tem času na vsej goriški fronti, od Tolmina do morja. Letos se omejujejo na goriško ravnino proti Vipavski dolini, in na Kras, Sv. Valentin in Sabotin na desnem bregu Soče sta zasedena po italijanskih četah, proti Sv. Gori silijo s solkanske strani, zaganjajo se v višino Sv. Katarine, čez Kronberg skušajo priti zadaj za naše pozicije, po Rožni dolini, pri Sv. Marku, pri Šempetru, na višini pri Šoberju, ob Vrtojbi, proti Biljam bi radi prodrl, z Mirenskega Grada gledajo po krasni goriški ravnini, ali tod ni glavno pozorišče bojev, marveč višje gori za Mirenskim Gradom, na Krasu. Tam je glavno žarišče borenja in tudi ostane. Tam je tudi padlo v zadnjih bojih preteklega in tekočega meseca največ bojevnikov. Jutri je praznik Vseh svetih in spomin na mrtve. Koliko jih spi na kraškem bojišču. Dan 1. novembra je za italijansko armado ukazano praznik, ali lani so bili prav 1. novembra na Goriškem hudi boji in gotovo tudi letos ne bodo obhajali Italijani tega praznika drugače, nego z linitim ognjem, ako seveda ne bo trajalo še nadalje slabo vreme. Ako se bodo spominjali lanskega oktobra in bodo takratno svoje delovanje primerjali z letošnjim, bodo izprevideli, da so se precej unesli in ne morejo razvijati več tako obsežnega in na raznih frontah hkratnega ofenzivnega dela. Lani so naskakovali in obstreljevali, kakor že rečeno, vso goriško fronto in še na Tirolskem so se borili ljuto za Col di Lana, letos je vse drugače, italijanske prešernosti je konec. Na Tirolskem počne semtertja kak top, gorska stran goriške fronte skoro povsem miruje. Cadorna je vtesnil svoje vojne operacije na opek del goriške fronte, od Gorice do morja. Seveda, bližji mu v oči Trst, pa Balkan, pa orijent, Jadransko morje se vidi tako krasno s Krasa in morje zasana človeka in vleče nase. Ali pogled na morje ojačuje tudi vztrajnost, krepi obrambno misel in podžee branitelja do skrajne hrabrosti. Cadorna bo imel še dosti prilike, da se prepriča o tem.

Soška fronta in Balkan.

Berolin, 29. oktobra. (Kor. ur.)
Vojaški kritik „Vossische Zeitung“ pravi glede zadnje soške bitke, da Italija si hoče s poskusom prebitja soške fronte na Balkanu zagotoviti tam zahtevano posest; to je pa pot, katero jej Avstrija zapira. List poudarja, kako se je vzdržal general Boroevič s svojimi zvestimi četami. Vsakdo med njimi, vsak mož, borec se proti ogromni premoci, je vedel, da gre za vse. Zato so vzdržali. Fronta je danes neomajana. Domovina in države ž njo zvezane vedo, da se imajo zahvaliti za to hrabremu generalu in njegovim ljudem.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Stampa poroča, da 115 industrijalec iz Turina in okolice, ki so zaposleni ali direktno ali indirektno z izvajanjem državnih nalagov in dela v njihovih obratih okoli 80.000 delavcev, je podalo vladi spomenico, v katerih navaja težkoče za nadaljevanje svojih obratov, ker je dobava premoga težka, in sicer primanjkuje železniških vozov za transport iz Genove in Savone v tovarne. „Sole“, pravi, da za tovarne, katerih ne prestrukturje država, je dobava premoga takorekoč že ustavljena. — Od 1. novembra dale morajo italijanska mesta do pol enajste ponoči na polovico, od pol enajste dalje pa na četrtino omejiti razsvetljavo.

Boji z Romuni.

Energično prodiranje naših in nemških čet čez južne transilvanske prelaze je vzbudilo v vsej ententi najresnejše skrbi in je Romunijo prisililo, da je zbrala v ogroženih obmejnih pokrajinah Valahije močne sile, ki naj bi za vsako ceno ustavile napredovanje sovražnika. Res se je Romunom z največjim naporom posrečilo potisniti eno naših bojnih skupin, ki je prodirala čez sedlo Szurduk v dolini reke Jiu proti jugu, za nekaj kilometrov nazaj. Tudi severno Campolunga v smeri na tircsvarske prelaz so prešli Romuni k protinapadu, toda tu je bil ves njihov napor zamanj. Naše dosežene pozicije so ostale neomajane. Jugovzhodno prelaza Vöröstorony pa Romuni tudi v nedeljo niso mogli zdržati energičnih sunkov hanoverških in meklenburških krdel, ki so strla na nekaterih važnih višinah njih odpor ter pomaknila zavezniško črto zopet za lep kos naprej.

Alarmantne vesti o skrajno kritičnem položaju Romunije so ententno javnost tako razburile, da je bilo treba prav krepkih tolažilnih besed. Komaj so se razmere na sedmograško-romunski meji nekoliko ustalile, že objavljajo zlasti pariški listi optimistične članke in vesti iz Bukarešte, ki poudarjajo, da Romuni nikakor niso obupali, temveč da so odločeni se sovražniku tako na Sedmograškem kakor v Dobrudži kar najbolj energično upreti. Razna poročila vedo povedati, da prihajajo iz Rusije v Romunijo ogromni transporti ruskih čet in da je dal car častno besedo, da bo za rešitev Romunije storil vse, kar je mogoče. Francosko časopisje smatra, da so znatna ruska ojačenja že na fronti in da Romuni sedaj ne bodo več prisiljeni opustiti Valahije. Napoveduje se celo že romunska protiofenziva.

V Dobrudži se pripravlja nova bitka. Za sovražnikom pritiskajoče Mackenseneve čete so zadele v smeri na Tulčo na rusko pehoto in konjenico. Sovražnik se hoče torej postaviti v bran ter izzvati še eno odločitev o usodi Dobrudže.

Česa se četverozveza radi naših uspehov v Romuniji najbolj boji?

Nemški listi poročajo, da se četverozveza najbolj boji, da bi cen-

LISTEK.

Vseh mrtvih dan.

Manica Koman.

Mrzla burja začena polagoma pevati svojo jesensko pesem, igraje se z orumenelimi listi, ki se šušljaje spuščajo na zemljo. Obledeli solnčni žarki nas le poredkoma še poljubijo skozi gosto, dolgočasno meglo. Prej tako cvetoča narava, je zadobila na mah otožno lice — živa slika razdvojenе človeške duše.

Vseh mrtvih dan...! Množice ljudstva v žalnih oblačilih se vrste na pokopališčih od jutra do večera in še pozno v noč.

Umrla je za letos lepota narave in usahnilo je njeno cvetje. Toda ko stopamo danes na počivališče naših nezabnih pokojnikov, nas navdaja občutek, da vlada tu najlepša, cvetoča pomlad.

Spomeniki so okinčani s krasnimi; raznobojnimi vencji, v ličnih vazah se šopirijo rdeče rože, ki nas pozdravljajo s svojim prijetnim vonjem, na grobovih pa se razprostirajo bele krizanteme, ki obračajo svoje težke ovetove k tiam, kot da se hočejo

spoštljivo klanjati onim, ki pod njimi spavajo nevdramno spanje...

— In še vedno prinašajo prišleci novega cvetja. Če ti splava pogled tja vprek čez gomile, se ti zdi, da je vse pokopališče kot en sam velik, belo — rdeč šopek...

Cvetoče gomile in naša tužna srca — kakšen kontrast...

A vendar moramo samim sebi priznati, da nas, stoječe in kleče ob grobovih, prevevajo danes nekam povsem drugačna čustva, kakor prejšnje čase.

Dočim se nam je preje v bolesti krčilo srce nad izgubo prerano umrlih naših najdražjih, se spominjamo danes z vdano mirnostjo, da, celo z nekakim zavidanjem, vseh onih, ki spe v miru božjem pod hladno rušo.

Mnogo jih je, ki so nas zapustili tekom letošnjega leta, mnogo... In med njimi si tudi ti, zlata mamica moja, odšla tja, koder ni več vrnitve. Odšla si in vzklikli moje obupane duše hite za teboj in pekoče solze rose tvoj spomin...

In danes, na vseh mrtvih dan, bom nanovo pokrila tvojo gomilo s solzami. In vendar te, ljubljena mamica, iskreno blagrujem, da počivaš...

O, kako rada bi se vlegla poleg

tebe in zasnela s taboj vred, v večnem, nevdramnem snu...

Srečna si, mamica moja, in srečni vsi, ki počivajo s teboj. Končana je vašega življenja trnjeva pot in dočim divja po zemeljski površini najhujši bojni vihar, gospoduje obup in beda, teko v potokih solze in kri, kraljuje v vaših gomilah oni, resnično blaženi mir, katerega delež uživata vi, srečni pokojniki...

Prosti ste, večno prosti, vseh bolesi in gorja, a mi, ki hodimo po tužni zemlji, dretamo v strahu in trepetu in naši plahi pogledi bulijo v neki skrivni grozi v temno, negotovo bodočnost...

Srečni pokojniki, blagor vam...!

Kakoj globokega in veličastnega pomena je cvetje, ki krasí vaše tihe domove —! Lep je cvet, ki ga polagamo v zibelko novorojenčku, želimo mu jasni, solnčni dan. Lep je cvet, ki ga srečna nevesta, polna najsilnejših upov v bodočnost, vpleta v svoj poročni venec. A le malo časa je treba, cvet se ospe in prikaže se ostro trnje. Cvetovi pa, ki dičijo vaše gomile, ne varajo, oni so simbol zmage nad vsem grenkim in hudim...

Pred duševne oči nam danes posebno živo stopajo tudi naši svetovni junaki, naši očeti, možje, bratje

in sinovi, ki so daleč od nas, v tujem svetu, na prostrani bolj poljani, zadržani od sovražnega orožja, preminuli najčastnejše smrti.

Kje so njihovi grobovi —, kdo vé zanje...!

Vseh mrtvih dan je danes, a žal, ni roke, ki bi vrgla vsaj eno rožico na rušo, pod katero počivajo trpin...

Oni, ki so vredni, da jih venčamo s kraljevo krono, oni, ki zaslužijo, da jim nasujemo najkrasnejših rož, ki jih je kdaj rodila zemlja, počivajo daleč od nas, osamljeni, pozabljeni...

Pozabljeni —? Ne, nikdar!

Naj se že nahajajo njihovi grobovi, bodisi na prostrani poljani, v temnem gozdu ali pod divjimi skalami, nad vsemi se razprostira dobrotno nebo, ki bo z mrzlimi snežinkami poljubljalo njihove gomile ter jih ozaljšalo mesto belih krizantem... A tudi rdeče rože, rože nesmrtnice cveto zanje, najlepše kar jih premore svet. Cvet teh rož je nevenljiv in do njihovih korenin je brezmočen podzemeljski črv. To so naše misli, ki se slednji dan, posebno pa danes v brezmejni ljubezni in največjem spoštovanju družijo z vsemi, ki so na ukaz domovine, v blagor nas ostalih,

žrtvovali svoje mlado, upolno življenje...

Daleč so njihovi grobovi, a vendar se danes vsi vračajo k nam in naše duše se družijo z njimi...

Mati se shaja s sinom, žena z možem, otroci z očetom... in napolnjeni z neko tajinstveno tolažbo, uvidevamo vsi, da naše dejanje in nehanje stremi za njimi in našega življenja pot nas dovede k njim prej ali slej...

Tudi oni počivajo danes v blaženem snu, kateri jim je bil po mnogem trudu in trpljenju, po mnogih prestanih in nadčloveških naporih, usojen šele v objetu dajne, tuje zemlje...

Prestali so... A v naših srcih in v srcu vsega človeštva bodo živele vedno in dokler bo stal svet, se bodo v knjigi zgodovine blestela njihova imena, kakor se bleste v jasni noči veličastne zvezde, pripete na večnem nebesnem oboku...

In danes, ko stojimo ob gomilah tu, v domovini počivajočih dragih rajnikov, se obenem polni najsvejšega spoštovanja spominjamo vseh padlih junakov ter jim tiho ključemo:

„Časten vam spomin, vi domovine najvrednejši sinovi! Časten vam spomin, vi sedanjega veka največji mučeniki!“

trajne armade ne velenile v Romuniji ogromnih zalog žit, petroleja in soli, ter velikih čred živine. Povprečna letina na Romunskem daje oca. 20 milijonov hektolitrov pšenice, 27 ml. riži, 79 ml. ječmene, 39 ml. ovsa, 206 ml. koruze, 96 ml. prosa, 607 ml. kilogramov repe ter 206 ml. vina. Romunija ima nadalje skoraj 900.000 konj, 18 milijonov prašičev, 7 milijonov ovce ter pridela 1 milijon meternih stotov soli in 3 milijone met. stotov petroleja. »Times« pravi: Ako ugrabijo centralne države ogromne množice živil, ki so nakopičene v Romuniji, potem je gotovo, da se bo vojna znatno podaljšala.

Bitka za Bitolj.

Pred Bitoljem se je razvila v nedeljo nova bitka. Francozi in Srbi so se z večje energijo zagnali ob Črni na demarš in bojevske pozicije. Njihovi močni snarki pa so se ponesrečili. Sicer se je mogel prepričati, da je Bitolj še vedno tako trd oroh, kakor pred tedni. Pričakovati je pač, da bodo Francozi in Srbi svoje napade obnovili, nadejati pa se smemo, da ne bodo dosegli drugačnega uspeha, kakor v nedeljo.

O bitki za Bitolj si tudi četverzvezna ne dela nobenih posebnih iluzij več. V tem oziru je značilno poročilo italijanskega »Daily Chronicle«, ki pravi: Bitka za Bitolj traja, toda ojačenja, ki ji je dobil sovražnik, resno ovirajo naše napredovanje. Dogodila v Romuniji niso pripravili nasprotijev od tega, da bi bili odločilni del svojih čet z makedonske fronte, narobe, romunski porazi so omogočili Bolgarom, da so poslali z Donave ojačenja v Bitolj. Ako ravno se ni bač, da bi mogli sovražniki vsled tega preiti v ofenzivo, je naše prodiranje vendarle vedno težavnejše. Ravno kar dosepe italijanske čete bodo, ako so dovolj močne, Srbom mnogo koristile.

Srbski ministri v Solunu.

Iz Carika poročajo: V Solunu pričakuje dohod srbskega vojnega in notranjega ministra, ki se mudita sedaj v Atenah. Oba ministra hoteta instalirati svoje urade v osvojenem delu srbskega ozemlja.

Vojna z Rusijo.

Rusi se še vedno niso izpametovali, da bi spoznali, da v naskokih z masami ne morejo opraviti ničesar proti našim strelskim jarkom. Tako rabimo na primer v Volinji razmeroma malo čet, da zadržujemo ruske navale. Samo naši najspretni jarki za strazne čete so dobro zasedeni, glavni strelski jarki imajo dosti krat le malo moštva, ker so zaradi visoke talne vode pogosto nerabni za kritja. V teh pokrajinah namreč zagotovo že komaj pol metra pod površino na talno vodo ter si morajo naše čete pomagati s tem, da si napravijo iz peska in zemlje prave okepe, dočim imajo svoja glavna skrivališča nekoliko bolj zadaj v ugodnejšem terenu. V Volinji je to težka naloga, ker ima prostrana, na mnogih krajih zelo močvirna ravnina le malo ali nič višin. Zadržovati morajo torej tu par metrov visoki valoviti grički, za katerimi stoje naše glavne čete. Poglavitno je v tem ozemlju, da je izvidna služba dobra in da hitro poroča, kaj se pripravlja

na ruski strani. Navadno imajo Rusi sami svoj namen. Naši strelski jarki niso skriti, kakor črna črta, ki je razločevala od ostale pokrajine in tudi kritja naših čet sovražnik pogosto lahko vidi, zato namreč na strelske jarkove razdalje oganj, pred kritja pa položijo zaporni oganj. To nadaljuje tako dolgo, da misli, da je naša posadka v glavni poziciji zadosti razbit, da se mu ne bo mogla upirati. Gotovo bi s svojimi peklenjskimi ognjem dosegel kje drugod kak uspeh, tu pa se je celo zemlja zaklela proti Rusom. Le kadar je suho in zemlja trda, dosega se kaj uspehov, po deževju pa večina ruskih granat niti ne eksplodira, kar je dalo dostiokrat povod trditvi, da je ruska munilja slaba. Na ta način Rusi ne dosežajo onih uspehov, ki jih pričakujejo in dostiokrat se zgodi, da kljub celodnevni mu ljutemu obstreljevanju ne pride na eno stotnjo v strelskem jarku niti en mrtev. To se seveda izjemno ugodni slučaj. Navadno gre za to, kdo prohti drugega. Ko se prične ruski juriš, umolknejo topovi, ki so streljali na naše strelske jarkove, ali pa položijo svoj oganj na lastne strelske jarkove, da poženejo ruskega vojaka na moriše. V tem trenutku pa se že dvigne iz vseh najbrvejših točk pravi vihar proti ruskim masam. Točo krogelj vsujejo strojne puške na ruske kolone in jih pokose. To je prvo dejanje strašne drame. Prične se borba proti do sedaj nevihtnemu sovražniku in šele ko je ta zadosti oslabiljen, se more nadaljevati juriš, med tem pa so naše glavne čete prav gotovo že dosepele v svoje strelske jarkove, dasiravno pogosto ne brez izgub, ter so zasedle ranljive točke jarkov. Nadaljni juriš ruskih mas je potem le neizmerno žrtvovanje ljudi. In vendar tega Rusi kljub svojim pogostim bridkim izklesanjem še do danes niso spoznali. Zato nam prinaša dan na dan naše uradne poročila vesti o zavrnjenih ruskih sunkih. Včerajšnje poročilo omenja take napade pri Pustomirju in Selovu. Sta to dva kraja, kjer so Rusi že neštokrat brezuspešno napadali ter utrpeli neravnost velikanske izgube. Oba kraja ležita že nekoliško izven nižin, toda tudi tu so višinske razlike prav malenkostne. Kraj Selov leži v zasedi močvirnatih nižnjih reke Luge, obdan od 10 m do največ 50 m visokih valov, oddaljen od Lokačev samo 11 km proti vzhodu. Pustomir pa leže še bolj proti jugovzhodu, obdan od enako nizko valovite pokrajine ob majhnem potoku Lentivki, ki se neposredno vzhodno od Pustomirja razširja za jezom mlinja v večjo lužo. Ozdne parcele segajo skoraj do krajev samih, sicer pa se razteza ob položnih parobkih prostrano polje. A kjer so svoj čas polirali in kose, se razteza danes tuljenje topov in prasketanje strojnih pušk in sinovi stepe legajo tam v svoj zgodnji grob.

V Galiciji so talne razmere vse druge. Tu je treba našim vojskam tudi vse večjih rezerv, da odbijajo silne ruske napade in izvršujejo same uspešne protisunke.

V Karpatih pa je neugodno vreme za enkrat ustavilo večje operacije.

Napoved gigantske bitke na ruski fronti.

Stockholm, 28. oktobra. Petrogradski poročevalci »Morningpost« poročajo, da dosepe v zadnjem tednu oktobra in v prvem tednu novembra gigantsko bojevanje na ruski fronti do vrhuna. Več milijonov mož stoji po večmesečnem pripravljanju tele ob telesu od Donave do zaliva pri R-

bi in se pripravljajo za najbolj gigantsko bitko zgodovine. Na razdalji več kakor 1000 kilometrov se pripravljajo obe stranki razviti največje sile in steriti, kar je skrajno mogoče. Strategično so Rusi in Romuni napadali, taktično je položaj negotov, ker so Nemci v aktivni defenzivi in nastopajo mestoma ofenzivno. Čim napadeta ob stranki ob enem, postane boj morilski. V takih slučajih se bliža vojna hitremu koncu.

CRNE LISTE V RUSIJI.

Preko Haaga prihaja iz Petrograda ta-le vest: Ruska vlada je izdala zakonski naer, ki uvrsta tudi v Rusiji črne liste, s tem razlokom napram angleščini in francoskim črnim listom, da obsega ruska lista le take nevarne firme, ki pošiljajo rusko blago v sovražne dežele.

RUSIJA IN SVEDSKA.

»Baseler Nachrichten« poročajo, da se je ruski mornariški minister Grigorovič v posebi zelo važni misli odločil na švedsko.

»RJEČ« USTAVLJENA.

Glasom petrogradske brzjavke, je bil ugleden ruski časopis »Rječ« zaradi razmotravanja mirovni vprašanj začasnou ustavljen.

Kako je nastala vest o separatnem miru z Rusijo?

Dunajski oficiozna »Politische Korrespondenz« poroča, da je vest o bližajočem se separatnem miru med Rusijo in Nemčijo nastala v Luganu, ob švicarsko-italijanski meji. V petek je namreč prispel iz Italije čez Lugano salonski voz, ki se je peljal naprej skozi Švico. Med žurnalisti, ki prežijo v Luganu na razne senzacije, se je kmalu nato raznesla vest, da se je v salonskem vozu peljal rimski ruski veleposlanik Giers v Luzern, kjer da ga čaka bivši nemški državni kanceler Büllov, k važni in dalekesežni konferenci. Da velja ta konferenca vprašanju separatnega miru, to se je zdelo tudi najmanj britnemu poročevalcu samo po sebi umevno in tako je nekaj ur na to že eksplodirala v vsej Evropi senzacionalna vest o Rusiji in Nemčiji. Koliko je na vsem tem resnice? Nič drugega, kakor da se je usodnega dne res vozil skozi Lugano salonski voz. V vozu pa se ni mogel nahajati ruski rimski veleposlanik Giers, ker se mudi ta diplomat začasno v Petrogradu. In če bi se v njem nahajal ter se res peljal v Luzern, bi se tam ne mogel sestati s knezom Büllowom, ker kneza Büllowa sploh v Švici ni, temveč je sedaj na svojem posestvu v severni Nemčiji. Salonski voz pa je bil v ostalem sploh prazen, ker se je vračal iz Italije v Švico, ker se je prejšnji dan v njem peljala vojvodinja Marija Koburska, mati romunske kraljice, iz Švice v Rim.

Bitka ob Sommi.

Na zapadni fronti se nadaljujejo najhujši boji še vedno severno in južno ob Sommi. Namena prodreti do Bapauma Angleži še niso dosegli. Se vedno stoje v poglavitnem tam, kjer so stali pred dvema tedni, le tu in tam se jim je posrečilo iztrgati Nemcem kos jarka in ta kos tudi obdržati. V največji razdalji so prodrli Angleži tekom najsilnejših bojev, ki so se vršili od konca junja naprej, komaj 12 km. Na ozki črti med Les Boeuism in Morvalom, dolgi komaj 2 km, se je dne 29. t. m. Angležem in Francozom skupaj posrečilo nekoliko napredovati ter svoje nove pozicije izgraditi in malenkostno razširiti proti jugu. Sicer pa je ostala angleška fronta med Ancro in Sommo

neopremena, ter poteka od Boaucourta preko Grandcourta, južno od Pysa med Le Sarsom in Warlencourtom, severno od Eancourta l'Abaye in Queudencourta na Les Boeuism in Morval. Tam se pričema francoska fronta, ki se obrne najprej proti vzhodu na Sailly in Sailles, gre skozi gozd St. Pierre Vaast, vzhodno od Rancourta in Bouchaveonesa ter se tam obrne nazaj na zapad proti Cleriju, kjer doseže Sommo.

V kotu južno od Somme, kjer se približa fronta najbolj Peronnu, so se odigravali silno luti boji. Tam so napadali Nemci ter se jim je posrečilo poldrug kilometer zapadno od Peronna zavzeti med obema črtama ležečo pristanišče La Maisonette, prodreti tam še nekaj metrov proti zapadu ter zasedti francoske jarkove proti severozapadu v smeri proti Bichesu, 2 km od Peronna, torej nekako v širini pčlega kilometra. Za silo teh napadov govori dejstvo, da je na tem ozkem prostoru deloval cel nemški pešpolk št. 359 in da je v Peronnu stajala trdnjavska in poljska artiljerija s pomočjo letalcev opazovalcev sodelovala pri naskoku. Govori pa za to tudi število braniteljev, ki so bili vjeti, to je onih, ki so edini preostali po tej silni borbi. Zavezje francoskih jarkov na tem delu fronte pomeni obenem uničenje vse francoske posadke.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

28. oktobra ob 11. ponoči. Razen artiljerijskega boja, ki je bil v okolici Douamont jako luten, se ni na celni fronti nič pomembnega zgodilo. Trajno slabo vreme zadržuje vsako delovanje.

ANGLESKO URADNO POROČILO.

28. oktobra zvečer. Uspešno krajno napredovanje severovzhodno Les Boeuism je prevzelo zavetje več važnih sovražnih jarkov. Naše obstreljevanje je bilo silno učinkovito. Iz jarkov pregnanega sovražnika se je lotil naš oganj iz pušk. Vjeli smo 63 mož. Sicer obojestranske artiljerijske delovanje.

29. oktobra popoldne. Pri večerjenju boji severno Les Boeuism smo vjeli 140 mož.

Angleški parlament.

London, 28. oktobra. (Kor. urad.) V seji gosposke zbornice dne 26. oktobra je lord Sydenham interpeliral vlado glede torpediranja parnika »Stephano« in drugih angleških in nevtralnih ladij. Torpediranja je izvršil nemški podmorski čoln 53. Govornik je vprašal, če so ta torpediranja v soglasju z nemškimi obljubami, in se je skliceval na izjavo prezidenta Zedinjenih držav, da bi kršenje storjenih obljub povzročilo pretrganje diplomatskih zvez med Nemčijo in Zedinjenimi državami. Sydenham je trdil, da je bilo mnogo ladij potopljenih, ne da bi bile prej posvarjene in da so pomorščaki utonili. S tem so raztrgane obveze, ki jih je prevzela nemška vlada. A vzlic temu se ameriška vlada ni oglašila. Skoro vsak dan se zgodi, da potope podmorski čolni nekaj nevtralnih ladij. Kaj si morajo misliti male nevtralne države o svojem mogočnem zaščitniku? Dne 25. avgusta je lord Crewe v gosposki zbornici govoril o času, ko bo Angležji mogoče, ne samo v svojem imenu, nego tudi v imenu zaveznic podati končno izjavo o politiki napram tem strašnim nevarnostim. V interesu četverzvez in nevtralcov, ki nimajo nobenega predbojevnika, je, da vlada poda to izjavo čim prej mogoče. — Lord Beresford je izrekel mnenje, da želi Nemčija zapustiti Zedinjene države v vojni. Če bi se Zedinjene države udeležile mirovne konference, bi bilo to Nemčiji v znatno korist. Zedinjene države so uprav pomagale vzdržati to grdo stanje. Nevarnost od strani

podmorskih čolnov postaja od dne do dne večja. Angleška mora računati z dejstvom, da Zedinjene države v tej stvari ne postopajo popolnoma nevtralnno. — Lord Edward Grey je izjavil, da v sedanjem trenutku razpravljanje o tej stvari nima namena. Nemčija je storila obvezne obljube ameriški vladi, ne angleški, zato ni zdaj primerno, razpravljati o ameriški politiki napram Nemčiji. Ne angleška vlada, nego ameriška vlada ima odločiti, kaj je storiti Zedinjenim državam.

Homatije na Grškem.

Grška armada.

London, 30. oktobra. (Kor. ur.) »Observer« javlja iz Aten 27. t. m.: Vlada je odredila takojšnjo odpravo grške armade iz Tesalije. Samo dva polka ostaneta tam. Včeraj v Solun došle oficirje narodne armade je Venizelos ob velikem navdušenju postavil v službo.

VENIZELISTIČNI ČASTNIKI.

Rim, 29. oktobra. (Kor. urad.) Agenzia Stefani poroča iz Aten: Vojni minister je izdal povelje, da se morajo izbrisati iz armadne liste vsi oficirji, ki so se pridružili venizelističnemu gibanju.

Norveška pred katastrofo

Norveški poslanik v Rimu je izjavil nekemu sodrniku »Giornala d'Italia«: Norveško-trgovsko brodovje je utrpelo zadnje dni silno velike izgube, ki so ji jih prizadejali nemški podmorski čolni. Dostavil je, da ni Norveška nikdar mislila na to, da bi vstopila v svetovno vojno, ker za vojno ni bila pripravljena.

Iz Stockholma poročajo: Na izzivajoč trditve lista »Echo de Paris«, da bi zadostovala ena sama kretnja Švedske, da reši norveško trgovsko brodovje, je izjavila neka iz Christianije dospela visokostojeca švedska oseba na podlagi vtiskov, ki jih je dobila v Christianiji, zastopniku »Frankfurter Ztg.«, da stoji Norveška s svojimi na vojno konjunkturo zgrajenimi zračnimi gradovi pred katastrofo. Sedanji položaj pa je izključno posledica vzrokov, ki nimajo ničesar skupnega s splošnimi skandinavskimi interesi. Upanje, da se bo dalo sporno vprašanje, ki zadeva samo Nemčijo in Norveško, ugodno rešiti, je seveda na Švedskem splošno.

Boji na morju.

Trije nemški podmorski čolni na Atlantskem oceanu.

Berolin, 28. oktobra. »Lokalanzeiger« javlja iz Carika: Tekom prihodnjih dni je pričakovati, kakor poročajo »Stampi« iz Londona, novih vesti iz Amerike o potopljenih ladjah, ki so postale žrtve nemških podmorskih čolnov. Ob ameriskem obrežju križarijo trije nemški podmorski čolni. 53, 48 in 61 in čakajo na primerni trenutek, da začno zopet svoje delo. Iz zapiska potopljenih ladij, ki so jih dobili v London, izhaja, da je bilo delovanje teh treh podmorskih čolnov silno izdatno. Zadnji zapisek navaja poleg več norveških ladij, ki so vozile preprečeno blago, tudi dva angleška parnika, ki sta imela povprek 3500 ton vsebine.

POTOPLJENE LADJE.

London, 29. oktobra. (Kor. urad.) Ruska jadrenica »Jagersoll« in danski parnik »See« sta bila potopljena. Parnik »Kijev«, ki je bil iz Arhangelska na potu v Leith, je pri Ratray obšel in je popolnoma izgubljen. 22 potnikov in 62 pomorščakov je bilo rešenih, 7 jih pogrešajo.

Sibarit.

Angleški pisal John Mackay.

(Konec.)

Potem se smehljam, ker upam, da bom sroben do zadnjega trenutka. Zakaj če bi videl, da hoče življenje zopet zasenčiti moje pot, če bi se mi približale težave, bolezen ali beda, pojdem — gospod Germain me je z reno slovesnostjo pogledal — prostovoljno in vem, da bo ura mojega slovesa od življenja najlepša in najsvetlejša, kar sem jih nikal. To mi lahko verjamete.

Nastalo je dolgo molčanje. Moji mračni pogledi so bili obrnjeni na megleno cesto, njegovi pogledi so bili obrnjeni gor, kjer so blestele zvezde tako žarko, kakor bi hotele potrditi njegovo besedo.

Vi ste pač pobegnili iz življenja... sem končno rekel z rahlim očitanjem.

Jaz da sem pobegnili iz življenja? Je začuden in presenečen vzklitni gospod Germain. Jaz se vendar sveta ne ogibam. Pač pa se mu vi skoro vsi umikate; vi ne vidite njegove krasote in ne njegove harmonije, ne poznate užitkov, ki jih nudi in zlasti, ki jih zadovoljuje, slepi in neumni se zaljubljujejo v njeg-

danosti in si delate bridkosti in težave, o katerih jaz ničesar več ne vem. Jaz sem našel blesteči sijaj sveta, razkril njegove krasote in svet mi daje toliko, da ginevam blaženstva. Vi pa mislite, da sem pobegnili iz življenja.

Kaj ima ta človek vedno prav, ali naj ima vedno prav? Sem se vprašal in odločil sem se, da mu brez ovinkov povem svoje mnenje in ga primam tam, kjer je ravnjav: doli iz tvojih nebes in sem na našo umazano zemljo, sem se na tihem zarotil in potem izbruhnil:

Kar mi pripovedujete, to so same pitve teorije. A kaj naj store ljudje, ki nimajo tako velikega premoženja, da bi lahko deset ali dvajset let živeli po svojih željah, brez dela in brez skrbi? Kdor ima veliko premoženje, kakor vi, si lahko uredi življenje po vaših teorijah, drugi pa ne!

Gospod Germain se je smehljaj: videl sem, da se ne smatra za užaljenega, da niti zadet ni; smehljaj se je solinčno jasno in solinčno veselo je dejal:

Kako pittev sem moral biti bilo tedaj, ko sem še stal v praktičnem življenju: videl sem samo zunanost vesolja, ne pa tega, kar je tiho na to zunanostjo. Toda premagal sem zunanost in bilo tedaj sem smiselno.

kako globoko je veselje. Vsak dan je spoznavam bolj, vsako uro najdem nove krasote, nove čare.

Vi pa najдете za vsako stvar kak izgovor.

Vesolje ne potrebuje nikakih izgovorov. Priznam pa: Zamudil sem mnogo in ne vem, če bi moje življenje zadostovalo, da spoznam veselje popolnoma. Sicer me pa že razumete, saj ste pesnik.

Vi ne poznate bolesti, gospod Germain.

Poznam jih, je odgovoril resno, skoro slovesno. Prav ker poznam bolesti, zato jih sovražim, toda — to je res — moje sovraštvo ni tako srdito, da bi mi moglo pokvariti veselje do življenja.

A nikar ne pozabite, da niste sami na svetu, gospod Germain. Življenje drugih ljudi je po zakonih narave zvezano z vašim življenjem in da morete vi uživati popolno svobodo in srečo, zato so drugi obojeni na sužnost. Ta stari mož, ki je prej primisel vino, — ali ni vaš suženj, saj je vaš sluga, kaj ne?

Čez čelo gospoda Germaina je živnila senca, a ingniti je že v naslednjem trenutku.

Imam starega prijatelja, ki mi pomaga, vsak dan mi ponavlja, da se čudi pri meni jako srečnega. A gorje mi je, ker nisem ničesar.

Gospod Germain se je zasmehljaj, njegov smeh, poln lahke ironije, me je očaral. Tega človeka, sem si rekel na tihem, moram rad imeti, če hočem, ali če nečem.

Nič več se nisem hotel z njim pripraviti. Zdelo se mi je, da so bili moji ugovori sploh malenkostni in grdi v primeri s sigurno in popolno harmonijo gospoda Germaina. Kaj bi mu sploh mogel še ugovarjati? Ničesar!

Čez nekaj trenutkov sem tudi spoznal, da se s tem možem sploh ni prepričati in da ga je treba le uživati. Ležal je na zofi in pustil svoje misli, da so bežale kamor so hotele; vsa njegova osebnost je dihala mir, zadovoljnost in srečo. Že pogled na njega me je navdajal z veseljem.

Ničesar nisem več vprašal; pušil sem in pil in sanjal o tem, kar mi je bil povedal gospod Germain. Izvzvene besede so me ponesle v novo življenje, v drug čas, in ko sem tako sanjari, sem začel šele popolnoma uumevati gospoda Germaina... in zdelo se mi je, da sem ga slišal prav iz daljave reči: Čudni so ljudje, prideta le dva kje skupaj, pa že mislijo, da se morata pogovarjati. Če bi ljudje manj govorili, bi več mislili...

Koliko je ura? sem ga vprašal, sem ga namreč čez nekaj časa.

Obrnil se je počasi k meni in se uprl ob komolec.

Koliko je ura? Če mi ni treba iti na vlak, ne pogledam nikoli na uro. Spim, kadar sem truden in jem, kadar sem lačen... Ali hočete iti? Kakor vam drago. Jaz še dolgo ne pojdem spat. Če vam je prav, vas nekoliko spremim. Ali nečete še malo vina?

Da, sem rekel, zakaj bil sem žjen, tako žjen, kakor še nikdar. Trčila sva, zvok kozarcev je poletel po sobi, kakor hitri klic poletnega ptica.

Oba sva vstala. Vprašuje sem pogledal gospoda Germaina.

Tu ostane vse kakor je zdaj, je na moj pogled odgovoril gospod Germain. Kadar se vrnem, bom še čital; kadar bom truden, bom zaspal, kadar me zbudi jutro in me pokliče jezero, bom vstal.

Vi se je kopljete, zdaj v jeseni? Se vsak dan, dokler je sploh mogoče. Plavanje v taki vodi je užitek posebne vrste.

Gospod Germain je šel naprej. Ozri sem se še enkrat po tej čudni sobi, v kateri sem prebil nekaj nepozabnih ur in potem sledil svojem prijatelju.

Šla sva zopet po široki beli cesti do bližnje višave, a govorila nisva ničesar več.

Begunsko taborišče v Steinklamnu.

Ali si je mogel misliti božjepotnik, ki se je prejel vozil skozi to lepo, samotno dolino, da se razpne tu naenkrat celo mesto, polno življenja? In kdo je motil prej one hišice, raztresene tu pa tam po obronkih, v njih idiličnem miru? Gledam kmeta, ki orje tam gori, kako se ustavi sredi dela in gleda, čudeč se sem dol. V dolgih vzporednih vrstah čepa nizke lesene barake, med njimi mgolji živahno mravljišče. Tihe hišice, sredi sadnih vrtov, gledajo čudno na svoje nemirne sestrice, ne morejo jih razumeti in pomirijo se z njimi morda šele zvečer, ko se izvijne dim izmed streh, se spraznijo ceste in poleže dnevni šum. Tedaj je v dolini spet mirno, kakor je bilo nekdanj, gori v hišici spet kmet, tu begunec, taborišče je naenkrat resno, žalostno.

Ko so prišli prvi Kraševci sem gor, so se šalili z imenom kraja: Bog Kraševcu ne priznane s kamenjem, iz enega nas pošilja v drugo. In vendar mora samo geolog opravičiti ime, drugi vidi le lepo dolinico, položeno med prijetne vrhove. Govoril sem z ljudmi, ki so prišli iz Brucka: tam jih je morila enolična ravnina, tukaj se počutijo nekoliko bolj domače.

Steinklamn leži tik ob progi Marija-Celjske železnice, kakih 20 kilometrov južno od St. Polna, in je šel prej le par na daleč raztresenih hiš. Prvotno je bilo taborišče namenjeno internirancem in šele ko so ti odšli, je začelo dobivati svoje sedanjice. Prišli so Istrani, za njimi Slovenci, začeli so prenavljati in postavljati nove barake; tako je nastalo polagoma taborišče, ki spada med najbolj čedne in lepe na Nižje Avstrijskem. Slovencev - Vipavcev in Kraševcev — je sedaj tu okoli 1300, nekaj več je Hrvatov iz Puljske okolice, ostali se izdajajo za »Istriance«. Vseh beguncev je nad 5000.

Po precej čednih ulicah vlada ves dan najzibavnejše življenje. Če le gruča delavcev in delavk so zaposlene pri različnih delih, kakor jih v večjem kraju nikdar ne manjka. Kdor le hoče, najde priliko, da si kaj malega prisluži. Seveda jih je posebno med delavkami mnogo, ki prej niso bile navajene na težaška dela, a begunsko življenje jih je s svojo resnobo prisililo do tega. Polagoma so se privadile in opravljajo sedaj dela, pri katerih smo navajeni drugače videti moškega. Kajti tu se še posebno vidi vpliv vojske na številno razmerje med spoloma. Razen nedoraslih in starejših, obvladujeta ulico ženska in otrok.

Posebno živahno je po ulicah opoldne in zvečer. Na stotine ljudi se vrača z dela in iz raznih delavnic in hiti domov »menadžirati«. A potem vre ob lepih dnevih vse na cesto. Glasen govor, smeh in zvečer prepevanje odziva ulice, da tudi večje mesto ne more nuditi živahnejšega vtisa. Ljudje se ustavljajo, tvorijo se slikovite gručice, med njimi Istrani, v svojih enoličnih, a okusnih nošah. Vmes marljivo tekanje žensk in razposajene dece, ki se je z otroško lahkomišljenostjo še naprej vživela v nove razmere. Potem spet delo ali na počitek in mir, dan za dnevom isto.

Barake so lesene in primeroma čedne. Seveda je posebno po zadnjih transportih Kraševcev in Vipavcev postalo v njih nekoliko stisnjeno, a v kratkem bo dogotovljeno še eno manjše taborišče. Dolga veža deli barako na dva dela, na vsaki strani

je po pet oseb. Nasplošno so nameščeni ljudje po narodnostih in, kolikor se da, tudi ožji domačini skupaj. Sredi hodnika je široko ognjišče, kjer si morejo — če premorejo — begunci hrano približati in kjer se grejejo ob sedanjih dolgih jesenskih večerih. Po sedmih zvečer potihne taborišče, ob ognjišču se moli, poje, govori in pripoveduje. In že ko misliš, da vse spi, prekine časih tišino zategnjenomonomotna cerkvena pesem, v čudni istrsko - staroslovenski mešanici. Starec predpeva, zbor otrok in žensk ponavlja, in polagoma, polagoma si v istrski vasi za gorkim ognjiščem. Delo je končano, vse je tiho in mirno, vse počiva. A naenkrat umolkne pesem, ljudje se zdržejo in po lepih sanjah ostane v srcu le skeleč spomin. Pozne večerine in ponočne ure so najtežje v begunskem življenju.

Hrano dobivajo begunci iz dveh velikih skupnih kuhinj. Zjutraj, opoldne in zvečer se nosi v velikih kotlih »menažo« po barakah, lačni želodec bi morda rad še kaj drugega, ali vendar se mora priznati upravi, da stori v teh težkih časih tudi v tem oziru za begunce kar je v nje moči.

Sredi taborišča teče rečica Pielach, Pilica, kakor jo imenujejo Slovenci, Sava, kakor ji pravijo Istrani. Nje vodna moč se uporablja za proizvodnjo elektrike v lastni centrali. Tu je tudi večja tovarnica, kjer je zaposlenih mnogo begunck pri čiščenju krompirja, iz katerega se pripravljajo moka in pošilja po deželi.

Ugoden vtis napravijo moderno urejene številne bolnišnice. Čedni, zračni paviljoni, z oddelki za otroke in starejše, hiralnice in sirotišnice so v čast taboriški upravi. Štiri zdravniške moči opravljajo tu svoj ne lahke posel in celo število izurnjenih strelčev jih podpira pri tem. Vsak dan je zdravniški pregled vseh barak in tej in drugim odredbam je zahvaliti, da se ne razširjajo razne bolezni, ki so ravno v taboriških posebnostih nevarne. Ne malo pripomaga k ugodnemu zdravstvenemu stanju dober zrak, čedne ceste in moderno urejene kanalizacije, česar vsega pa nekateri hudomušneži nočejo vedeti in imenujejo — po krivici — kraj le tako, da izpuščajo v nazivu »Steinklamn« prvi »ee«.

Da preidem pošto, trafiklo, veliko trgovino, požarno brambo in upravne urade, kjer razni uradniki pod spretnim vodstvom skrbijo za organizacijo in pravičen tok življenja, in omenim kantino. V dveh oddelkih, eden za preproste, drugi za inteligenco, se odigrava lep — in kdo bi beguncem ne privoščil — včasih tudi prijeten del njih življenja. Seveda je več korajže kot dela, kajti če pogledaš med bučnim govorjenjem in petjem po mizah, vidiš le mošt, in še ta ni mnogo vreden. A privada stori svoje, in kjer manjka, pride fantazija na pomoč.

Najlepši del je v sredi taborišča, na trgu, kjer stojita cerkev in šola. Leseni, a veliki, impozantni stavbi. Cerkev je arhitektonski posrečeno delo, velika slika nad vzhodom krasi pročelje. Sv. družina na begu v Egipt poživlja pod drevesom na trati, pred njo kleči skupina slikovito obklebanih istrskih beguncev. Notranjo dekoracijo, ki se da z okusnostjo meriti z marsikatero mestno cerkvijo, je vodil umetnik in pripravil prostor, vreden da preživi kratko dobo, ki je odmerjena leseni stavbi. Cerkev ima prostora za nad tisoč ljudi. Versko službo opravljajo štiri duhovniki.

selo, glejte, ves svet vas pozdravlja ...

Odšel je, ponosno vzravnan, lahko korakajoč, vedno mlad stavec.

Sam sem odšel po široki cesti, ves ometen, kakor bi ne vedel, sem li ta večer presanjal ali sem ga resnično preživel v družbi gospoda Germana.

Razmišljeval sem in razmišljeval dolgo in naporno in počasi sem našel pot iz tega tujega življenja v svoje lastno življenje. Ko sem imel zopet oblast sam nad seboj, sem postal mirnejši in zavedel sem se, da je moje življenje delo in da bom delal in trpel do konca dni in da je to trpljenje v delu moja edina sreča.

Na obzorju se je svetlikala jutranja zarja, ko sem dospel v Genevo.

Gospoda Germana sem videl še enkrat. Ne v gostilni, nego na ulici. Peljal se je mimo mene v odprti kočiji, a me ni videl, kajti poleg njega je sedela najmlajša in najlepša gledališka mucica in se mu smejala z gorečimi očmi.

Mislil sem še mnogokrat na gospoda Germana in vedno sem priznal: on je srečen, torej ima prav v vsem, kar je rekel, ali prav samo man.

Nič manj lepa in šola. Zračno poslopje, z osmimi velikimi sobami, urejenimi in opremljenimi po najnovejših higieničnih in pedagoških zahtevah. Škoda, da je sedaj prostor premajhen za tako veliko število otrok. A kmalu bo tudi temu odpomagano z novo šolo v novem delu taborišča. Šolskih otrok je okoli 1300, od teh jih odpade kakih 300 v takozvano marinarsko šolo, kjer se poučujejo otroci »arzenalotov« iz Pole v nemškem jeziku. Drugi so Hrvatje, ki imajo že lepo urejen pouk. Slovenci so prišli šele v zadnjem času in jim sedaj primanjkuje prostora, a tudi zanje se skrbi po moči. Če je učiteljsko delo že v normalnih razmerah težko, koliko težje tu pri otrocih, ki so bili tako dolgo brez pouka in so neurejene razmere begunskega življenja vplivale ne posebno ugodno nanje. Dvanaest učiteljev in učiteljic opravlja tu svoje težko, a nad vse potrebno delo.

Razum tega so vpeljani zadnji čas večerni nadaljevalni tečaji za odrasle, kjer se poučuje nemščina, petje, spise, domoznanstvo. Majhna visoka šola, ki jo begunke z veseljem obiskujejo.

Več obrtnih tečajev skrbi za gojenje raznih ženskih ročnih spretnosti. Tu se izgotavljajo pod nadzorstvom izkušenih učiteljic razna dela, ki gredo ali v zunanji promet, ali pa se uporabljajo v tukašnjem oskrbovalnem skladišču.

O splošnem razpoloženju beguncev je težko govoriti. Marsikaj manjka, na kar so bili doma navajeni, z resignacijo in tu pa tam s humorjem, ki kaže, da je še zdravje v njih, se vživljajo v te nove razmere, a v vseh živli le ena misel in želja, da bi šli zopet v nepozabno domovino.

Pogosto stojim ob naši mali postajici in gledam na vlake, ki drčijo polni božjepotnikov in izletnikov v romantično-Marijino Celje mimo nas. Radovedno gledajo iz kupejskih okenskih tuji na to malo mestce, na pisane gručice beguncev, ki čakajo tu dan za dnem. Tu pa tam se kdo nagane iz kupeja in vpraša v nerazumljivem jeziku. Begunci ga gledajo, strmiijo za odhajajočim vlakom, dokler se ne izgubi za ovinkom, in se vračajo tiho, s trudnimi koraki v svoje barake. Kdaj se tudi oni odpeljejo? —

Körberjev program.

Iz dunajskih političnih krogov, ki pravijo, da so o načrtih novega ministrskega predsednika dobro informirani, se poroča:

Dr. Körber ne bo rekonstruiral kabineta le v tem zmislu, da si bo izbral nove ministre, temveč da bo tudi izročil važna sekcijška mesta močnem svojega zaupanja. Računati je torej z dalekosežnimi preobnavami v posameznih ministrstvih. Posebno pažljivo hoče posvetiti Dr. Körber preureditvi državne urada za prehrano, ki ga namerava reorganizirati tako, da bodo v njem prišli do veljave predvsem močje s praktičnimi skušnjami, birokratizem pa da bo stopil kolikor mogoče v ozadje. Dr. Körber je nadalje za sklicanje parlamenta in sicer naj bi se zaenkrat vršilo le nekako šdnjevo zasedanje, ki bi pokazalo, ali je državni zbor za resno delo res sposoben.

Z druge strani se poroča: Dr. Körber je dobil od cesarja važna pooblastila, ki se tičejo gotovih principov politične uprave, natančne opredelbe kompetence civilnih in vojaških oblasti in tiskovne cenzure. Dr. Körber je za odpravo sedanjega okosrčnega in kratkovidnega cenzurnega sistema ter smatra reformo politične uprave z istočasno ureditvijo jezikovnega vprašanja za nujno potrebno. Glede obnovitve parlamentarizma zastopa Dr. Körber sledeče stališče: Sklicanje državnega zbora je odvisno od gotovih predpogojev, katerim ni lahko zadostiti: za to je potrebno. Boljše je, da se parlament ne skliče, kakor pa da bi njegova zasedanja morda ustavnih idej še škodilo.

Körber in nagodba.

Oficijozni »Pester Lloyd« pravi, da so vesti, kakor da bi novi ministr. predsednik Dr. Körber ne hotel prevzeti že periktne nove avstrijsko-ogrške nagodbe in da se je z grofom Tiszo pobotal tako, da bo zaenkrat podaljšana dosedanja nagodba do konca vojne, gotovo neresnične. Nagodba med obema državama monarhije je oni most, ki vodi čez krvavo morje svetovne vojne v srečnejšo bodočnost. Ta most je že popolnoma izgrajen in treba je takorekoč le še tehnično-političnega obhoda, da se ga potem izroči javnemu prometu. Ali se naj zato, ker je stavbenik mosta (grof Stürgkh) umrl, cela težavna zgradba zopet podere in težko delo znova prične? Kdaj bo napočila nova zgradba, znan

biti nagodbeno delo končano. Niti sekunda ne sme biti zamujena. Ideja nagodbenega provizorija spada v kraljestvo političnih bajk, dr. v. Körber svojega urada ni sprejel pod pogojem, ki se mu pripiše.

Dr. Körber in Čehi.

»Narodni Listy« pišejo: Ko je bil Dr. Körber prvi ministrski predsednik, je prišel opetovano v navskrižje s češkimi interesi. (Kakor znano, je češka opozicija prisilila Körberja, da je leta 1904. demisijski. Op. ur.) Radovedni smo, kakšnih nazorov o narodnostnem vprašanju je ministrski predsednik danes. Od nas Čehov se bo gotovo zahtevalo, da pozabimo, kar je bilo. Priznavamo, da se je v politiki treba na podlagi izkušnje ne le učiti, temveč da je treba, ako okolščine to zahtevajo, tudi pozabljati. To pozabljeno pa nam mora biti omogočeno, oziroma olajšano s činom modre prevdarnosti, ne pa morda s politično hibo. »N. L.« aludirajo tu na posestno stanje Čehov v ministrstvu. Dosedaj so imeli Čehi dva portfelja (poljedelskega in za javna dela). Za svoj novi kabinet pa si je dr. Körber, kolikor se sliši, izbral le enega češkega ministra (barona Trnka). ki naj obdrži svoj dosedanj portfelj za javna dela).

NOVI MINISTRI.

Listi objavljajo razne liste ministrskih kandidator, kar spada vedno all manj na polje političnega izražanja. Kot zveled naj navedemo ministrsko listo »Pester Lloyd«, ki jo je vsled oficijoznega značaja rednega lista smatrali za resnejšo kombinacijo. Po »P. L.« bo sestavljen novi kabinet tako - le:

baron Schwarzenau, senatni predsednik upravnega sodišča — notranji minister;
dr. von Klein, bivši justični minister — justični minister;
sekcijški načelnik v fin. ministrstvu Marek — finančni minister;
tajni svetnik Dr. Stibral — trgovinski minister;
bivši galiski cesarski namestnik Bo brzynski — poljedelski minister.
Dosedanji ministri baron Georgi (domobranstvo), baron Trnka (javna dela), baron Hussarek (naučni portfelj) ostanejo na svojem mestu. Železniško ministrstvo za enkrat ne bo zasedeno.

Razne politične vesti.

Prvi avstrijski ministrski predsednik ustavne dobe. Kakor znano je dualistična ustava definitivno odpravila staro Francovo avstrijsko cesarstvo, s tem da je priznala državnopravno samostojnost ogrskih dežel. Od l. 1867. nismo imeli za neogrsko polovico monarhije nobenega skupnega imena več in ime »Avstrija«, »avstrijsko« pravzaprav oficijelno niti ni eksistiralo. Avstrijske dežele so bile oficijalno le »v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele«, avstrijski ministrski predsednik je bil »min. predsednik v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel«. S tem naslovom je bil imenovan tudi pokojni grof Stürgkh dne 3. novembra 1911. Medtem je lansko leto cesar uredil vprašanje skupnih grbov monarhije in je pri tej priliki tudi zopet uveljavil ime »Avstrija« kot označbo za vse dežele, ki so zastopane v dunajskem državnem zboru. Novi min. predsednik dr. von Körber je prvi od l. 1867. sam prvi, ki ga je cesar imenoval za svojega avstrijskega min. predsednika. Tudi lastnorodna pisma odstopisim ministrom, ki so bili še vsi imenovani za »v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele«, se poslužujejo novega oficijalnega imena »avstrijske«.

Zveza srednjeevropskih držav. V Nemčiji se je, kakor znano, sprožila misel, da naj bi se po sklepu miru združile v zvezo vse srednjeevropske države in sicer po spodaj navedenih načelih, in se je v ta namen tudi že pričela propaganda potom razširjanja te misli od osebe do osebe in tudi potom časopisja. Stvar podpira s svojimi podpisi veliko število nemških politikov, učenjakov, profesorjev, pisateljev, finančnikov in drugih veljakov, dočim pa so podpisi iz Avstrije nekoliko skromnejši po številu. Izmed politikov vidimo tu le poslanca dr. Grossa, vit. Pantza in dr. Steinwenderja. Podpisane je tudi knez Oton Windischgrätz. Podpisanih je nadalje več profesorjev raznih nemških avstrijskih visokih šol, med njimi profesor dunajskega vseučilišča, dr. pl. Philippovich, potem znani pisatelj Peter Rosserger, dr. Friedjung Roda - Roda in nekateri drugi. Iz Ogrske je samo en podpis, neki protestantski župnik na Sedmogoraskem. Spomenica pravi: Namen vojne za našo domovino bodi časten mir v zavarovanih mejah. Konec vojne naj prinese kulturnim narodom nov pravni in mirovni red med drugim novodobno preuredbo mednarodnega prava in pomorsko vojno pravo, ki zajamčuje svobodo morja. V zvezi federativni preosnovi Srednje Evrope tvorite jedro tesno zvezani državi: Nemčija in Avstro - Ogrska. Obe državi ostaneta samostojni na političnem in kulturnem polju. Zveza med obema državama imej za posledico: enotnost v vojaški izvebi (vojaška konvencija); enotno gospodarsko ozemlje (za prehodni čas ohranitev vmesne carinske črte, priznanje prednostnih carin, dogovori pred sklepanjem carinskih pogodb z drugim državami); enotno trgovinsko pravo; priprave za enotni denar; enotne določbe v prometu; vsestransko pospeševanje kulturne skupnosti, med drugim priznanje študijske in visokih šolah obeh državnih ozemelj. Druge države se priključijo prostovoljno, brez kakršne-koli pritiska. Zvezi srednjeevropskih držav pripadajoče države jamčijo med seboj druga drugi suvereno samostojnost. Kot podlaga nemštva in nemške kulture je treba braniti in zagotoviti: Npr. ne podlaga vsega državnega ustroja, trdnost rodoljubnega življenja in člastot zakonov; zavest odgovornosti in javnem delovanju vestnost v delu; močnatost avtonomnega državljanstva; trdnost ukoreninjenosti ljubezni do oče domovine kot trdnost podlaga svote ljubezni do volje domovine; upoštevanje

agoodovinske tradicije in upravičene avtoritete, vzdrževanje resnične in zdrave umetnosti; neomajno cenjenje duševne lasti. Ukrepe zakonodaje in uprave je treba upoštevati po teh načelih. Potrebna enotnost v obrambi, prometu in oskrbi (socijalni politiki) naj se izvaja ob skrbnem upoštevanju plemenskih razlik in plemenskih posebnosti.

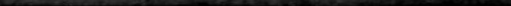
Kdo je glavni sovražnik? Kakor znano je nemški državni kancler v svojem zadnjem govoru v nemškem državnem zboru z velikim poudarkom naglašal, da je Anglija glavni sovražnik Nemčije. Nedavno pa se je oglasil v Monakovem vseučiliški profesor v Heidelbergu dr. Maks Weber proti tej trditvi nemškega državnega kanclerja, izrecno poudarjajoč, da noče s svojim govorom podpirati nobene akcije proti državnemu kanclerju, pa tudi nobene akcije za njega, marveč da hoče le razjasniti položaj in razbistriti pojme. Nemčija ne sme zasledovati politike čustvovanja, pa tudi ne politike slepega sovraštva, niti ne politike samoljublja. Vsenemško renomanirano lahko le škoduje. Govorčilo se je o uničenju angleške svetovne države, kakor da obstoja ta v posesti Sueškega prekopa in ne v tem, da so celi kontinenti naseljeni od angleškega plemena, ki ga ni mogoče prepediti. Podobno je v govorjenjem o uničenju angleške pomorske sile v trenutku, ko imamo proti sebi skoraj vsa brodovlja sveta. To je cilj, ki ga bomo težko dosegli. Uničiti torej Anglije ne moremo, pač pa, in to upamo, ji moremo občno škodovati. — Glede Belgije pravi agitacija: Kdor te dežele ne obdrži, je premagan. To je preveč. Če armada Belgije ne izpusti iz rok, dobro. Toda samo zaradi Belgije nadaljevati vojno, proti temu ima pomisleke. Ni namreč verjetno, da se bosta hoteli Bolgarska in Turčija bojevati za to, da anektira Nemčija severno Francosko in Belgijo. Torej ne samoljubnih ciljev! Naša politika mora biti dalekovidna. Kakšni interesi konflikt med nami in našimi nasprotniki so povzročili vojno? Ali so bili taki konflikti merodajni za Francoško, Italijo, Rumunsko, Srbijo? Rusija hoče uničiti naše poljedelstvo, Rusija hoče uničiti Turčijo in zahteva Carigrad, Anglija je proti naši zvezi Berolin - Bagdad, Ložji bi bil torej torej sporazum z Anglijo, kakor sporazum z Rusijo. — Politični interesi nas ločijo od zapada. Francozi so se prepričali, da nas ne morejo uničiti. Alžirsko - lotarinskega vprašanja bi danes ne bilo, če bi se bila dežela priključila kakoli veliki nemški državi. Anglija se je čutila ogroženo od našega brodovlja, nezmožno ji je bilo, da je morala koncentrirati svoje brodovje v Severnem morju. Sporazum z Anglijo se ni razbil ob formuli o množini ladij, marveč na tem, da drug drugemu nismo zaupali. Nemogoča pa ni v bodoče izprememba razmerja med Nemčijo in Anglijo. — Glede Belgije je samo to naš interes, da se ne porabi kot vrata za napad. Če bi sklenili Belgija in Nizozemska nevtralnostno zvezo, bi bili tudi naši interesi zasigurni. Dokler je to nemogoče, rabimo garancije. Belgija ne bo igrala svoj čas vloge Grške. — Vojni vzrok Rusije je razpadel, panslavizem je razbit. Sporazum med Rusijo in Nemčijo samo bi bil mogoč. Pri tem pa igra veliko vlogo Vzhodno morje z Aalandskimi otoki, kar ima velik pomen za vse skandinavske dežele. Ali pa je mogoče skleniti tak mir, v katerem anektiramo mi nekaj, Turčija pa bi morala prepustiti Rusom Armenijo? Po taki pogodbi bi mogli pač zelo težko najti koga, ki bi hotel skleniti a nami zvezo. Svesti si moramo biti, da nas Rusija naj bolj ogroža, ker se rusko prebivalstvo hitro množi. Nemški narodni obstoj ni v nevarnosti niti z angleške, niti s francoske strani, pač pa s strani Rusije. Ruska politika bi se morala torej temeljito izpremeniti ter bi morala izreči svoj desintereseament na arabskih in poljskih razmerah. Samo ob sebi umetno je, da se oklepa Nemčija zveze z Avstro - Ogrsko, ta bo morala v vojaškem oziru ostati in se poglobiti. Poljsko vprašanje sega pred vrata Berolina. Poljakom bi se lahko dala kulturna in upravna svoboda v mejah, ki so jih zahtevali leta 1863. Nemčija pa mora imeti v vojaškem oziru garancije, da se poljsko orožje nikdar ne bo obrnilo proti njej. Nemčija je stopila v to vojno zaradi svoje časti in jo bo v tem znamenju končala.

Blazni načrti. Kot karakterističen pojav globokega neznanstva, katerega je prožet angleški narod proti Nemčiji in Nemcem objavlja »Kölnische Zeitung« članek publicista Francis Gribble v »Daily Chronicle«, ki zahteva, da se entanta ne sme zadovoljiti le s tem, da uniči vojaško in gospodarsko silo Nemčije, temveč da mora za vojno in vojne dogodke odgovorne Nemece tudi osebno kaznovati in sicer s suženjstvom ozi. prisilnim delom! Gribble pravi, da se morajo kaznovati vse osebe, ki so nameščale ozi. izkoriščale sužnje (sužnje, imenuje Gribble vse prebivalce od centralnih armad okupiranih dežel) ter vse vojaške in civilnooblastvene funkcionarje, ki so to dovolili ali odredili; 2. vse časnike in druge agitatorje, ki so hujskali nemško vladno, da je kršila haške konvencije; 3. vse visoke osebnosti, ki so pripuščale nemške grozovitosti, ne da bi jih preprečile ozi. proti njim protestirale. Gribble poudarja, da bo treba v to skupino zapisati mnogo princov, generalov, državnikov, politikov in duhovnikov, treba pa bo postaviti na indeks tudi samo nemško cesarico in princezino, ki naj postanejo sužnjine, kar da bo še vedno manj brutalno, kakor pa postopanje Nemcev, ki da se iztrgali nešteto mladih Francozinj in krog njihovih rodbin ter jih prisilili, da opravljajo službo »ordonance« pri nemških oficijih. »Köln. Z.« pripominja, da je Gribblejev članek sicer posebno brutalen pojav angleške strasti, da je pa za angleško javnost značajno, da takih blaznosti ne le ne odločanja, temveč jim celo pritrjuje ter o njih prav resno razpravlja.

Grey o trajanju vojne. »Voss. Ztg.« poroča: Angleški zunanji minister Edward Grey se je izrazil napram nekemu nevtralnemu diplomatu: Angleška je v naporu svojih sil še prekorajša vrhuncu. Stori la je več, kakor vsaka njenih zaveznik. Vojna bo trajala, največ še eno leto; tako dolgo mora vsaka evropska država biti pripravljena za obrambo svojih življenjskih interesov.

Bissolati o Italijanih in Jugoslovanih. Omeniti smo že, da se ogreva italijanski minister Bissolati za nekako spravo med Italijani in Jugoslovani. Dotična sprava izjava v pariskem »Matin« se glasi: »V inozemstvu se včasih misli, da mi ne respektiramo aspiracij Jugoslovancev. Italijansko plemo je preveč trpelo od tujega pritiska, da bi moglo samo izdati svojo

Zdravstvena, priročnik življenja

Iščo se za dopolnilno postrežnica.

Zgledati se je pri fotografu Thurn, Latimerov drevored. 3529

Spretni čevljarški pomočnik

zmožen voditi delavnico se sprejme v trajno delo pri Matiji Trebnar, Sv. Petra cesta št. 6. 3525

Prodaj 6. novembra dopolnilno vilo z vrtom

pod ugodnimi pogoji. Kupne ponudbe je podati najkasneje do 5. novembra na cesti na Rožnik, vilo 41, Ljubljana. 3529

Iščem neozmoženega voznika.

IVAN BOKAČ, kartonažna tovarna v Ljubljani, Čopova cesta. 3526

Pruge (čevljarje) bukove in hrastove za državno železnico kupuje po najvišji ceni in pri več- jem številu preskrbi tudi delavce Ru- dolf Dergan, Laški trg, Štajersko. 3532

Soba

novopremišljena, s poseb-
vohodom, elektr. razsvet-
ljavo in event. uporabo
kopeli, v bližini kavarne
»Evropa«, se odda takoj civilnemu
stalnemu gospodu. 3513
Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Pralno milo

1a kakovosti 3517
v poštini zavojih à 6 kg razpošilja po
ceni 17 K, franco poštni porto, JOSEF
REIMS, Dunaj III/2, Kegelgasse 6.

V prometnem kraju na Kranj- skem ali Sp. Štajerskem se kupi

hiša z majhnim posestvom
v kateri bi se nahajala dobra, stara
vpeljana trgovina z mešanim blagom.
Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«. 3523

50 kron nagrada!

STANOVANJE

s 4 sobami in pripadki, se išče na takoj.
Ponudbe pod »nagrada 5000« na
upravn. »Slov. Naroda«. 3524

Spretni železninarji

eventualno tudi ženske moči, večje sloven-
ščine in nemščine, se sprejmejo v ponud-
bah je navesti dosedanje službovanje, pla-
čilni zahtevek in kedar je vstop mogoč.
Peter Majdič, Celje, Štajersko.

Hiša na prodaj.

V Novem mestu na glav-
nem trgu je hiša pripravljena za vsako-
vrstno trgovino ali obrt z vrtom vred
na prodaj. — V hiši se nahajajo tri
predelne. Natančneje se lahko pokre-
pi gosp. Mariji Foršič v Novem
mestu št. 77, Dolanjskem. 3469

Prodaj desertna vina

moderate (beli), rožnate iz izole,
spomani asti in šampanjce Val-
lois po zmerni ceni. Pismene ponudbe
na upravn. »Slov. Naroda« pod »de-
sertna vina/3520«. 3520

3. Friedrich, trgovec v Ptuju, ku-
puje spodaj navedene predmete po
najvišjih cenah, proti takojš. plačilu:
vinski kamen, suhe jedilne
gobe, zelene ali sveže, svilaške
kože, svinjske ščetine in
konjsko žimo. 3522

Pozor! Pravi tržaški Pozor!

-bičevniki-

vseh velikosti, dobijo se le še samo pri
tržki OSVALD DOBIE, Ljubljana, Mar-
tinova cesta št. 15. 3487
Razpošiljamo na vse strani, na dobole in
na drobno, po najnižjih cenah.

Pozor! Miriam! Pozor!

Kder le enkrat naroči
moje priznane najfinije čistilo za
čevlje z znamko »Miriam«, kupoval
bo vedno le isto!
»Miriam« daje sijajen lesk, varuje
usnje razpokanja in je najcenejše.
Najmanjše naročilo 12 komadov.
Trgovci imajo popust. 3530
Dobi se pri MARIJI POŽAR,
Soteška št. 10/III.

Stampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe,
gričar in izdelovatelj
kavčarstev štampilj
Ljubljana, Dvorski trg št. 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Sablona s 16 monogrami, pri-
merna za namizne prte, servie-
te, žepne robce in vseh vrst
perile se dobiva pri
TONI JAGER
Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)
pokrivalac streh in klopov, vpeljavac
strelododov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljska cesta št. 8.
Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparških del ter po-
krivanje z angleškimi, francoskimi in
tuzemskimi škrljiljem z
asbest-cementnim škrljiljem (Chermit) patent Matschuk
z izbočno in ploščnato opako, lesno-
cementno in strešno opako.
Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.
Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina

modni atelije
: za gospode :
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme:

po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dožnikov in solčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Hišo

s prostorne pod-
zemeljske kletje v
štiki ali v Ljub-
ljani, se išče. 3519
Pism. ponudbe na upravn. »Slov.
Naroda« pod »presterna klet/3519«.

Stanovanje

s 3 in 4 sobami na lepem prostoru
sredi mesta. se odda stalni, snažni in
miroji stranki za februar. — Ponudbe
na upravn. »Slov. Naroda« pod »št-
stest/3516«. 3516

Samostojna gospodična

išče čisto solčno sobo z elek. razsvetlj.
Pismene ponudbe na upravn. »Slov.
Naroda« pod »samostojna/3514«. 3514

Stavbena parcela

v okolici Ljubljane, katere meri
16.613 m², se ceno prodaja. 3518
Poizve se pri tržki Kmet & Ko.,
Ljubljana, Marije Terezije c. 8.

Naznanilo.

Glavnomu občinstvu vljudo naznanjava, da sva preselila s
Tržaške ceste št. 4 svoje
gostilničarske in zidarske obrt
na Rimske ceste št. 17
v svojo lastno hišo ter se slav. občinstvu vljudo zahvaljujemo in prosimo za
nadajno naklonjenost.
F. M. Živec.

Rešena goriška zaloga vseh vrst šolskih zvezkov

lepopisnic, spisovalc etc. vezani in modri zvezki ter risanke
vse izključno prvovrsten lep predvojal papir (holzfrel) se po
polovični ceni prodaja iz prijaznosti v trgovini

Alfonz Breznik, Kongresni trg 15.

Trgovci in šolska vodstva tu in na deželi dobe še poseben po-
pust na večje partije. 3531

Zahvala.

Moj pokojni soprog Matija Kosteneo, zidarski poslovodja,
je bil zavarovan pri »Koruna, Prva-Češka, spl. deln. dr.
na življenje v Pragi«, na življenje komaj štiri leta. Ko je sedaj umrl
(v vojski padel) kot vojak, so mi v zvezi s tem takoj izplačali potom njih vrhovnega
zastopstva v Trstu vso zavarovalnino 5000 K (pettisoč kron) brez odbitka.
Za res človekoljubno ravnanje se usojam izreči sl. zav. družbi svojo
iskreno zahvalo, ter jo vsem prijateljem in znancem najtopleje priporočam!
Solkan, Rogaška-Slatina, dne 24. oktobra 1916.

Barbara vdova Kosteneo.

Modni salon.

Cenjenim damam priporočam svojo
veliko zalogo najnovejših klobukov.
»V zalogi novi žalni klobuki.«
Odprto tudi v opoldanskih urah. — Cene priznane nizke.
Rozi Fabčić, Rimska cesta 6.

Veleposestvo

1 uro od postaje Pössnitz pri Mariboru, 140 ha — 240 oralov
velike, v prvovrstnem stanju, lepi gozd, vinogradi, veliki sadni vrti,
52 glav živine, 40 svinj, 100 hektar vina, 150 hektar jabolčnika (mošt)
je za 300.000 K napredaj. — Natančneje pod »Holz-Export«, Graz,
Marschallgasse 13. 3494

Intotam se tudi kupuje hrastov, javorov in jesenov les.

Založila knjigarna I. Štoka, Trst, ulica Molin piccolo št. 19.	
Alojzij Res: »Ob Soči« Vsi in občutja iz mojega dnevnika. Vsebine: Zadnji dnevi v Brdih. — Izgnanci. — Topovski boj. — Iva- novo 1915. — Nočna vožnja. — Iz bojev za Dobrdo. — Stolmskega bojišča. — Vseh mrtvih dan. — Gorica v plamenih. — Ob slovesu. Cena 60 vin.	M. Gregorič: »Lingua e grammatica slovena« Po dolgem in željnem čakanju je izšla sistematično praktična, po modernejši metodi sestavljena slovnica, za samouke in srednje šole. Italijanom, ki se žele priučiti slovenskega jezika in onim Slovincem, ki so iz kakr- šnegakoli vzroka zanemarili svoj jezik, bo ta knjiga kar najbolje došla. Cena 3 krona.
Da si gg. naročniki prihranijo poštno-povzetne stroške, naj blagovolijo poslati naročnino v naprej ter priložiti poleg cene za »Ob Soči« 10 vin. in za »Lingua e grammatica slovena« 20 vin. za poštno stroške.	
J. ŠTOKOVA trgovina s papirjem in vsemi pisarniškimi in šolskimi potrebščinami se nahaja v Trstu, ulica Molin piccolo št. 19. Zaloga: pisarniškega in pisemskega papirja in kuvert, svinčnikov, črnila, razglednic, vseh vrst cigaretnih papirčkov in stročnic, vojne dopisnice i. t. d., i. t. d. 3336	
Na drobno! Na dobole!	

Dva velika sporeda v

Kino Central

v dobolem gledališču.

Jutri v sredo 1. novembra ob pol 11. uri dop. in ob 3. pop., v četrtek
2. novembra ob 4. uri popoldne:

TRETA DRUŽINSKA PREDSTAVA:

Mlinar in njegova hči.

Pretresljiva žaloigra.

Teddy pri sovražnikih.

Tudi za mladino. Ganljiva božična epizoda iz velike vojne. Tudi za mladino.

Danes v torek 31. oktobra ob 7. in pol 9. uri zvečer. V sredo 1. novembra ob
pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer. Četrtek 2. nov. ob pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer:

Prišla je z onega sveta. . . .

ali »Jaz sem življenje«.

Snov, katere še ni bilo v filmu! Filmska igra v 4 dejanjih. V glavni vlogi
Margareta Ferrida. Pri predstavah na Dunaju dosegla največji uspeh.

Gospodarica puščave.

Igrokaz z zahoda v 2 dejanjih. V glavni vlogi Kathlyn Williams. ■ za mladino.

Pri vseh predstavah:

Pogreb ministrskega predsednika grofa Stürgkha na Dunaju.

Prednaznanilo. V petek 3. novembra:
Prve predstave velikega bolgarskega narodnega filma.

: BOGDAN STIMOV. :

S sodelovanjem bolgarskega kralja in kraljice.
Izpremembe si ravnateljstvo pridrži.

3521

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz odlične slovenske
tovarne v Ljubljani

Lloydov uradnik išče v Ljubljani
meblovano sobo
s postrežbo in mogoče tudi hrano za
starejšo gospo. 3500
Ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda«
pod »Lloydov uradnik 3500«.

Lušine od medu,
kupi
K. MILKOVIC, Moste pri Ljubljani.
Poroča naj se: ali so medene ali suhe?
Množina in cena. 3492

Stanovanje se išče za
takoj ali fe-
bruar z 2 ali
3 sobami ter
pritiklinami. — Ponudbe pod »takoj
ali februar 3508« na uprav. »Slov.
Naroda«. 3508

Najnižje cene. Dobro blago.

Modni salon F. Barborič

ž. Mildner nasled.

Ljubljana, Mestni trg števil. 7.

priporoča svojo veliko zalogo dunajskih modelov

svilnatih in velour klobukov, kinčanih

in praznih oblik, cvetlic, peres i. t. d.

Vedno velika izbira žalnih klobukov.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino
tvrdka »Ljubljanska industrija
probkovi zamaškov JELAČIN &
Ko. Ljubljana. 2925

Naprodaj je

hiša na Jesenicah

v najprometnejši legi, z 8. stanovanji,
prodajalno, veliko klet in ledenico, za
vsako obrt priprava. 3463
Kdo, pove upravnishvo »Slov. Naroda«.

Lepa hiša

so takoj prodaja

v pokrajinsko krasno ležečem spoudelstajerskem mestu ob že-
leznici, z električno razsvetljavo, pripravno za zasebnika, pa
tudi za trgovca, z vitom in prostornimi postranskimi po-
stranskimi poslopji, v katerih se da zopet urediti usnar-
ska obrt. Tekoča voda zraven. Cena 40.000 K. Podrobnosti
se pozvedo pri Zadrugi zvezi v Celju. 3496

Pravi čebelni vosek

v veliki in mali količini, se kupi.

Ponudbe s zaznamo količine in cene na upravnishvo »Slovenskega
Naroda pod »čebelni vosek 3465«. 3465

Čevljiarski pomočniki

ki so vojašine prosti
dobe takoj izvršno
plačano akordno delo
pri

Tržaški čevljiarski zadrugi v Mariboru, Togečihova cesta št. 77.
Zadevanje se samo vojaški čevli.

A. ŠARC

(lastnica Jadvice Sarc)

Ljubljana, Solenburgova ulica števil. 5.

Posteljno
živočno
namizno

PERILO

Cene zmerne.

Solidno delo.

Speciální oddělek za nevestine opreme.

Perilo za gospode po meri. 1703

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

vozni koles.

Šivalni stroji
za ročnice in obrt.

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
»ADLER«,
Pletilni stroji
vseh velikosti

Išče se SOBA,

s posebnim vhodom.

Ponudbe pod »Soba/3497« na
upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3497

Proti prahajem, luskam
in izpadanju las

deluje najboljšie priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodnom K 1-20.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinske vin, specialit-
et, najfinjših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu. 18

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolnišniških blaginjskih združenj,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. šole
blaginjske v Ljubljani.

Gonoktein.

Najnovejšie izkušeno sredstvo proti
akutnemu kroničnemu kapavcu (triperju),
belemu toku, cystitidi, črevesnemu in
mehurnemu katarju i. t. d.

Brez vbrizgavanja. O Gonokteinu
piše: »Casopis čeških zdravnikov
leta 1912. števil. 14.«

Eno izmed mnogih sredstev, ki ga
lahko toplo priporočamo v resnični praksi
je takozvani Gonoktein. Spaja v sebi
vsa dobra svojstva in prekaša vsa druga
sredstva. 2130

Gonoktein ovira s svojim bakterid-
nim delovanjem nadaljevanje vnetnega
procesa v zadnjem delu sečne cevi,
kakor tudi pojave komplikacij. V slučajih,
ki smo jih mi imeli, preiskovali smo
tudi vodo, ter nismo opazili niti najman-
jših sledov draženja ledvic, a bolniki se
nikoli niso pritoževali, da jih boli na
lumbalni strani.

Dobro spričevalo temu antgonoro-
liku daje tudi okolnost, da so bolniki,
opazivši, kako je sobolnikom odleglo,
sami zahtevali, da dobe ta preparat.

Zahtevajte literaturo in prospekt.

Dobi se v vseh večjih lekarnah.

Skatljica K 6-.

Ljubljana: Lekarna »Trkozoy«.

Zagreb: Lekarna »Salvator« S. Mit-
telbach, Jelačićev trg.

Proizvaja: Farmakološko-kemični labora-
torij »HERA« Praga-Vrbovice 552.

Dobavitelj vojnega ministrstva in
Vojno-zdravstvenega združenja.

Orehov les : kostanjev les

v deblih

v polenih in deblih

kupim vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni
J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Najbolj zanimiv in najboljše slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z boljše in o drugih važnih aktualnih
domaćih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep
detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, pravstva, vzgojeslovja, tehnike
in sploh vseh strok poljudnega znanstva. 118

»TEDENSKA SLIKE« so nepolitični in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le
zabavi in pouku.

»TEDENSKA SLIKE« bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, bdiv-
nica, vsako društvo itd. Zahtevajte, »TEDENSKA SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKA SLIKE« stanejo četrt leta K 3- pol leta K 6- in celo leto K 12-.

Naročniki dobe kot nagrado velik ilustriran koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in
Askerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si »TEDENSKA SLIKE« takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko »TEDENSKA SLIKE« brezplačno in
poštne prosto na ogled.

Upravnishvo lista »TEDENSKA SLIKE«
Ljubljana, Francišanska ulica 10/L

Svoje častite odjemalce.

vkljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in
municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od
c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne
policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in
municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem,
ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi
ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec s orožjem
v Ljubljani.

134

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica: K 8.000.000.—

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Rezerve: okrog K 1.000.000.—

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4 1/2 %.
Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu
obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na mora-
torij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke
c. kr. razredne loterije.

Centrala:
Trst.
Podružnice:
Dubrovnik
Bumaj
Kotor
Metković
Opštija
Spiljet
Šibenik
Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

10

Telefon št. 257.

